

## GIỚI THIỆU LUẬN VĂN THẠC SĨ XÃ HỘI HỌC

Tên luận văn: **Tìm hiểu khả năng tiếp cận giáo dục của học sinh cuối tiểu học ở khu vực miền núi phía Bắc**

Của Học viên: **Nguyễn Văn Chiến**

Người hướng dẫn khoa học: **TS. Trịnh Hoà Bình**

Chuyên ngành: **Xã hội học**

Mã số: **603130**

### 1. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận văn

- Ý nghĩa lý luận: Luận văn đóng góp cho các nghiên cứu về xã hội học giáo dục, trong đó có nội dung liên quan đến khả năng tiếp cận, cơ hội giáo dục. Bên cạnh đó, luận văn cũng vận dụng các lý thuyết xã hội học vào giải thích thực trạng tiếp cận giáo dục, các nhân tố ảnh hưởng đến khả năng tiếp cận giáo dục của học sinh cuối tiểu học ở miền núi phía Bắc.

- Ý nghĩa thực tiễn: Luận văn góp phần lý giải thực trạng giáo dục tiểu học Việt Nam ở khía cạnh quyền và khả năng tiếp cận giáo dục của học sinh cuối tiểu học. Luận văn cũng đề xuất các chính sách giáo dục nhằm nâng cao khả năng tiếp cận giáo dục cho học sinh vùng núi phía Bắc.

### 2. Đối tượng nghiên cứu

Luận văn tìm hiểu khả năng tiếp cận giáo dục của học sinh cuối tiểu học ở khu vực miền núi phía Bắc

### 3. Khách thể và phạm vi nghiên cứu

Khách thể nghiên cứu: Học sinh cuối bậc tiểu học, giáo viên, cán bộ quản lý các trường tiểu học ở miền núi phía Bắc.

Phạm vi nghiên cứu: Đề tài giới hạn nghiên cứu học sinh đang học lớp 5 tại các trường tiểu học thuộc khu vực miền núi phía Bắc.

### 4. Câu hỏi nghiên cứu: Luận văn đặt ra các vấn đề sau:

- Tìm hiểu thực trạng khả năng tiếp cận giáo dục của học sinh cuối tiểu học ở miền núi phía Bắc

- Xác định những nguyên nhân ảnh hưởng đến khả năng tiếp cận giáo dục từ phía gia đình, nhà trường và nguyên nhân khác

- Khuyến nghị nâng cao khả năng tiếp cận giáo dục của học sinh khu vực này

### 5. Phương pháp nghiên cứu:

Luận văn sử dụng các phương pháp nghiên cứu: Hồi cứu tư liệu; Phân tích số liệu định lượng thứ cấp; Nghiên cứu định tính.

## **6. Cấu trúc của luận văn:**

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận và Tài liệu tham khảo, Nội dung của luận văn gồm 3 chương:

Chương 1: Cơ sở lý luận và phương pháp luận nghiên cứu

1.1. Một số khái niệm công cụ

1.2. Cách tiếp cận nghiên cứu

Chương 2: Thực trạng khả năng tiếp cận giáo dục của học sinh cuối tiểu học ở các tỉnh miền núi phía Bắc

2.1. Đặc điểm các tỉnh miền núi phía Bắc

2.2. Khả năng tiếp cận giáo dục của học sinh cuối tiểu học

2.2.1. Tiếp cận trường học

2.2.2. Tiếp cận điều kiện học tập

2.2.3. Thành tích học tập

2.2.4. Tiếp cận các hỗ trợ, chương trình phát triển giáo dục

Chương 3: Các nhân tố ảnh hưởng đến khả năng tiếp cận giáo dục của học sinh cuối tiểu học các tỉnh miền núi phía Bắc

3.1. Nhân tố gia đình

3.1.1. Sự quan tâm của cha mẹ

3.1.2. Điều kiện sống của gia đình

3.1.3. Học vấn và nghề nghiệp của cha mẹ

3.1.4. Nói tiếng Việt ở nhà

3.2. Nhân tố nhà trường

3.2.1. Giáo viên

3.2.2. Hiệu trưởng

3.2.3. Cơ sở vật chất và đặc điểm nhà trường

3.3. Nhân tố địa lý và phong tục tập quán.

Luận văn đã được bảo vệ thành công trước Hội đồng chấm luận văn cấp Nhà nước tại Cơ sở đào tạo sau đại học - Viện Xã hội học, ngày 2 tháng 2 năm 2010. Luận văn được lưu tại Thư viện Viện Xã hội học, thư viện Đại học Quốc gia Hà Nội và thư viện Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam.

## GIỚI THIỆU LUẬN VĂN THẠC SĨ XÃ HỘI HỌC

Tên luận văn: **Hoạt động sinh kế chính của hộ gia đình tại một số làng nghề tái chế ở Bắc Ninh.**

Của học viên: **Trương Thuý Hằng**

Người hướng dẫn khoa học: **PGS.TS Nguyễn Xuân Mai**

Chuyên ngành: **Xã hội học**

Mã số: **603130**

### **1. Mục đích nghiên cứu:**

Nghiên cứu này tập trung vào những mục đích sau:

- Nghiên cứu hoạt động sinh kế chính, những chiến lược sinh kế của các hộ gia đình tại ba làng nghề tái chế của tỉnh Bắc Ninh (Đa Hội thuộc xã Châu Khê; Mẫn Xá thuộc xã Văn Môn, và Dương ổ thuộc xã Phong Khê).

- Nghiên cứu các yếu tố (nguồn lực con người, nguồn tài nguyên, nguồn vốn tài chính, vốn văn hóa, xã hội, thể chế.v.v.) tác động đến hoạt động sinh kế chính, sự lựa chọn chiến lược sinh kế của các hộ gia đình làng nghề tái chế ở Bắc Ninh.

- Nghiên cứu những ảnh hưởng của hoạt động sinh kế hộ gia đình đến môi trường sống và bảo tồn văn hóa phi vật thể của người dân làng nghề tái chế ở Bắc Ninh.

### **2. Nhiệm vụ nghiên cứu**

Luận văn tập trung làm rõ thực trạng các hoạt động sinh kế của các hộ gia đình ở 3 làng nghề tái chế, chỉ ra những hoạt động sinh kế chính và các yếu tố tác động đến các hoạt động sinh kế chính, đồng thời phân tích chiến lược sinh kế của các hộ gia đình ở 3 làng nghề tái chế. Bên cạnh đó, luận văn cũng phân tích sự ảnh hưởng của các hoạt động sinh kế chính tới môi trường tự nhiên ở đây và việc bảo tồn nghề truyền thống như một giá trị văn hóa phi vật thể.

### **3. Đối tượng, khách thể và phạm vi nghiên cứu**

#### ***3.1. Đối tượng nghiên cứu***

Hoạt động sinh kế của hộ gia đình tại một số làng nghề tái chế ở Bắc Ninh.

#### ***3.2. Khách thể nghiên cứu***

Vợ hoặc chồng (người quyết định về kinh tế hộ) độ tuổi từ 20 - 60 tại 3 làng nghề: Mẫn Xá (xã Văn Môn), Đa Hội (xã Châu Khê), Dương ổ (xã Phong Khê) thuộc tỉnh Bắc Ninh.

#### ***3.3. Phạm vi nghiên cứu***

Nghiên cứu được thực hiện tại 3 làng nghề tái chế: Mẫn Xá (xã Văn Môn, huyện Yên Phong), Đa Hội (xã Châu Khê, huyện Từ Sơn), Dương ổ (xã Phong Khê, TP. Bắc Ninh) thuộc tỉnh Bắc Ninh.

#### **4. Phương pháp nghiên cứu:**

Luận văn sử dụng các phương pháp nghiên cứu chính sau: Phương pháp định tính; Phương pháp định lượng; Tài liệu thứ cấp; Phỏng vấn sâu.

#### **5. Ý nghĩa của luận văn**

##### *2.1. Ý nghĩa lý luận*

Luận văn góp phần bổ sung cho những nghiên cứu xã hội học kinh tế về sinh kế làng nghề ở Việt Nam hiện nay. Thông qua nghiên cứu này tại một số làng nghề ở Bắc Ninh, luận văn cũng cung cấp thêm những thông tin cho nghiên cứu về sinh kế hộ gia đình làng nghề. Ngoài ra, việc vận dụng các lý thuyết trong luận văn cũng góp phần tìm hiểu khả năng áp dụng các lý thuyết xã hội học vào thực tiễn Việt Nam.

##### *2.2. Ý nghĩa thực tiễn*

Luận văn cung cấp một cơ sở thực nghiệm cho việc nghiên cứu sinh kế hộ gia đình làng nghề ở Việt Nam, cho phép chúng ta có một hình dung về hoạt động sinh kế ở một số làng nghề với những đặc thù riêng, khác với những làng nghề khác trên cả nước. Trong chừng mực nhất định, những thông tin từ luận án góp phần vào việc đánh giá chương trình “mỗi làng một nghề” của Bộ NN&PTNT, cũng như góp phần xây dựng các kế hoạch hành động cho việc thực hiện Nghị định tam nông của chính phủ.

#### **6. Kết cấu của luận văn:**

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận và Tài liệu tham khảo, Nội dung luận văn gồm có 2 chương:

Chương 1: Tổng quan vấn đề nghiên cứu, cơ sở lý luận, một số lý thuyết và khái niệm sử dụng trong luận văn

1. Tổng quan về vấn đề nghiên cứu
2. Cơ sở lý luận
3. Một số lý thuyết xã hội học được sử dụng trong nghiên cứu
4. Các khái niệm làm việc
5. Vài nét về địa bàn nghiên cứu

Chương 2: Hoạt động sinh kế chính, những yếu tố tác động đến hoạt động sinh kế chính của các hộ gia đình làng nghề tái chế. Ảnh hưởng của hoạt động sinh kế tới môi trường làng nghề.

2.1. Hoạt động sinh kế chính của hộ gia đình làng nghề tái chế.

2.2. Những yếu tố tác động đến hoạt động sinh kế hộ gia đình.

2.3. Ảnh hưởng của hoạt động sinh kế hộ gia đình làng nghề đến môi trường sống của người dân nơi đây.

Luận văn bảo vệ thành công trước Hội đồng chấm luận văn cấp Nhà nước tại Cơ sở đào tạo sau đại học - Viện Xã hội học, ngày 5 tháng 2 năm 2010. Luận văn được lưu trữ tại Thư viện Quốc gia và Thư viện Viện Xã hội học.